

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2017, NUMMER 120

Datum	7 november 2017
Van	College B&W
Behandeld door	M.M. Vink
Doorkiesnummer	030 – 28 63249
E-mailadres	marga.vink@utrecht.nl
Kenmerk	4908148
Beleidsveld	Maatschappelijke Ondersteuning

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2017 nummer 120 van Maarten van Ooijen over Inzet en gebruik time-out maatregelen in beschermd wonen. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

In welke mate heeft het college via de wettelijke plicht op het Wmo-toezicht invloed op de instrumenten/maatregelen die instellingen (kunnen) toepassen? Hoe zijn de bevoegdheden verdeeld tussen de Inspectie van de Gezondheidszorg (IGZ) en andere partners?

Antwoord 1

Eén van de leidende principes die in de kadernota Meedoen naar Vermogen is vastgelegd door de Raad is: "Ruimte voor professionele afwegingen en beslissingen". Bij het Wmo-toezicht is een goede kwaliteit van de ondersteuning en de professionaliteit van de zorginstellingen het vertrekpunt. Binnen het toezicht wordt beoordeeld of gelet op de situatie en gelet op de voor het werk door de instelling te hanteren professionele standaard, een maatregel of instrument adequaat is ingezet.

In de casus, waarnaar wordt verwezen, heeft de toezichthouder een rapportage ontvangen met een analyse van de situatie en een evaluatie hoe de time-out maatregel is toegepast en of dit tot verbeterpunten heeft geleid bij het algemeen inzetten van de maatregel.

De instrumenten en maatregelen in de Wmo-zorg, die instellingen kunnen toepassen vallen onder het toezicht van de WMO. De IGZ en andere partners hebben hierin geen bevoegdheden. Bij onveilige situaties wordt de politie ingeschakeld.

Vraag 2

Wat is er, bijvoorbeeld uit algemeen onderzoek, bekend over inzet en effectiviteit van de time-outmaatregel?

Antwoord 2:

De term time-outmaatregel is een breed begrip dat verschillend wordt gehanteerd en geïnterpreteerd en als gedragsregulerende maatregel wordt ingezet bij meerdere doelgroepen. Een algemeen onderzoek ten aanzien van de specifieke doelgroep in de maatschappelijke opvang en beschermd wonen is bij ons niet bekend.

Vraag 3

(Hoe) wordt door de WMO-toezichthouder de time-out-maatregel als instrument beoordeeld? Waarom wel of niet?

Antwoord 3:

Het inzetten van Time-out als maatregel is een gebruikelijk instrument in deze zorgsector. Het is bij ons bekend dat deze ingezet wordt in situaties waarbij sprake is van fors grensoverschrijdend gedrag (dat echt niet geaccepteerd kan worden op de locatie) en dat zonder ingrijpen tot escalatie leidt. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de veiligheid van andere bewoners in het geding is, dat er onbeheersbare onrust ontstaat of dat er sprake is van een onveilige situatie voor medewerkers. Een Time-out fungeert vaak als een afkoelingsmoment met als doel de zorg te kunnen continueren, zodat daarna als de betrokkene tot rust is gekomen weer een gesprek kan plaatsvinden. Als er sprake is van een time-out die langer dan een dag duurt, wordt met de samenwerkingspartners in de keten en in het netwerk van de cliënt gekeken waar deze de nacht kan doorbrengen. Dat kan gaan om een logeerplek, of een plek in de nachtopvang. Het doel bij een time-out maatregel is altijd om de zorg te kunnen blijven continueren en verdere escalatie en schorsing te voorkomen. Time-out -maatregelen en schorsingsbeleid liggen in elkaars verlengde. Van schorsing is sprake op het moment dat de situatie dusdanig is geëscaleerd dat de zorg niet meer gecontinueerd kan worden en waarbij uitzetting en overdracht van de cliënt plaats moet vinden. Time-out maatregelen zijn er juist op gericht om dit te voorkomen en mensen binnenboord te houden bij de huidige zorginstelling.

Op dit moment loopt er – in relatie tot de gezamenlijke zorgplicht in de keten – een opdracht aan de MO/BW-instellingen om het schorsingsbeleid te onderzoeken.

De toezichthouder Wmo heeft als taak om als er een incident of calamiteit heeft plaatsgevonden te onderzoeken of de juiste ondersteuning is geboden. Naar aanleiding van deze specifieke situatie zijn de MO/BW-instellingen gevraagd om specifiek aandacht te besteden aan het gebruik van time-out maatregelen. Concreet wordt gevraagd om in kaart te brengen welke protocollen zij hanteren, wat de huidige ervaringen met de inzet van time out-maatregelen zijn, hoe adequaat deze zijn en of er alternatieven mogelijk zijn. Het is belangrijk dat cliënten hierbij worden betrokken.

Vraag 4

Is er de afgelopen jaren sprake geweest van onderzoek (bij instellingen) door de Wmo-toezichthouder naar het gebruik van zwaarwegende maatregelen, zoals de time-out?

Antwoord 4

Nee, daarvoor was geen aanleiding.

Vraag 5

Op welke manier houdt de WMO-toezichthouder inzicht in toepassing van deze maatregelen, met name bij beschermd en begeleid wonen in de Utrechtse hostels?

Antwoord 5

Het toepassen van time-out maatregelen maakt onderdeel uit van de reguliere zorg en valt onder de verantwoordelijkheid van de zorginstellingen. In de kwartaalgesprekken en tijdens werkbezoeken worden verschillende aspecten van de zorg besproken en kan dit onderwerp van gesprek zijn. Als er één of meerdere klachten of signalen zijn wordt hierover met de instelling gesproken en waar nodig afspraken over gemaakt.

Als er sprake is van incidenten en calamiteiten zijn instellingen verplicht om deze bij de toezichthouder Wmo te melden (zoals in de overeenkomst is opgenomen in het opschalingsmodel zorg en veiligheid bij crisis en calamiteiten). De instelling moet hierbij altijd onderzoek doen naar de situatie en een rapportage maken. Als daar reden toe is kan de Wmo-toezichthouder ook het initiatief nemen om zelf opdracht te geven tot verder (onafhankelijk) onderzoek en de daaruit voorkomende verbetermaatregelen of leerpunten uit te voeren.

Vraag 6

Welke alternatieve maatregelen (zoals schorsing of verplaatsing) gebruiken instellingen naast de time-out maatregel? Ziet het college aanleiding op een ander gebruik van de time-out

Antwoord 6

Zie het antwoord bij vraag 3. Er vindt momenteel een onderzoek naar schorsingsbeleid plaats. We hebben gevraagd het inzetten van Time out maatregelen hierin specifiek mee te nemen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

SV Inzet en gebruik time-out maatregelen in beschermd wonen

In DUIC van 3 oktober 2017 is een bijzonder achtergrond artikel verschenen over het beschermd en begeleid wonen in Utrecht. In het artikel is ook aandacht voor een noodlottig ongeval vanwege het geven van een time-out-maatregel. Met een time-outmaatregel wordt een cliënt, bijvoorbeeld vanwege alcohol- en/of drugsverslaafde, voor bepaalde tijd de toegang tot de instelling ontzegd. In het genoemde ongeval is de cliënt tijdens de time-out overleden door verdrinking. De ChristenUnie zou graag meer inzicht krijgen in de inzet en gebruik van deze maatregel.

1. In welke mate heeft het college via de wettelijke plicht op het Wmo-toezicht invloed op de instrumenten/maatregelen die instellingen (kunnen) toepassen? Hoe zijn de bevoegdheden verdeeld tussen de Inspectie van de Gezondheidszorg (IGZ) en andere partners?
2. Wat is er, bijvoorbeeld uit algemeen onderzoek, bekend over inzet en effectiviteit van de time-outmaatregel?
3. (Hoe) wordt door de WMO-toezichthouder de time-out-maatregel als instrument beoordeeld? Waarom wel of niet?
4. Is er de afgelopen jaren sprake geweest van onderzoek (bij instellingen) door de Wmo-toezichthouder naar het gebruik van zwaarwegende maatregelen, zoals de time-out?
5. Op welke manier houdt de WMO-toezichthouder inzicht in toepassing van deze maatregelen, met name bij beschermd en begeleid wonen in de Utrechtse hostels?
6. Welke alternatieve maatregelen (zoals schorsing of verplaatsing) gebruiken instellingen naast de time-out maatregel? Ziet het college aanleiding op een ander gebruik van de time-out?